

anlæg. Jeg synes, at det kunde være et sundt og godt Princip. Men have vi nogen Sinde fulgt det? Er der et eneste Medlem i dette høje Ting, der vil sige, at vi have fulgt dette Princip? Nej, det er netop det, vi ikke have gjort. Vi have anlagt Baner hulter til bulter efter forskellige Principer. Vi have lige fra for en Menneskealder siden anlagt Statsbaner, som ikke i nogen væsentlig Grad have haft noget med den gennemgaaende Trafik at gøre. Lad mig f. Eks. nævne Hobro—Løgstør-Banen eller de østjydske Baner Randers—Ryomgaard, Grenaa—Aarhus, eller Skive—Glyngøre eller Struer—Thisted og forskellige andre. Eller paa Fyn Assens—Tommerup-Banen, Ringe—Faaborg- og Ringe—Nyborg-Banen. Eller paa Sjælland Frederikssunds- og Slagelse—Næstved-Banen. Denne sidste kunde maaske betragtes som en gennemgaaende Bane, men Skelskør-Banen har da f. Eks. ikke noget med den gennemgaaende Trafik at gøre, lige saa lidt som Slagelse—Værsløv-Banen og forskellige andre Baner, som ere anlagte som Statsbaner, uagtet de nærmest maatte betragtes som Privatbaner. Vi have altsaa ikke fulgt det Princip hidtil, og jeg tror da nok, det er lovligt sent at komme ind paa at holde paa det Princip nu, da vi have sørget nogenlunde for den gennemgaaende Trafik i alle Retninger.

Naar vi skulle gaa ind paa Statsbaneanlæg i det hele taget udenfor de gennemgaaende Linier, vil jeg tværtimod sige som min bestemte Overbevisning, at det er et meget godt Princip at anlægge Statsbaner i en Egn som den, der her er Tale om, en saadan udstrakt Hedeegn som Egnen mellem Skive og Skjern. Der er ikke rigtig god Mening i, at man anlægger Statsbaner i de frugtbare Egne — udenfor de gennemgaaende Linier —, hvor man meget vel med egne Kræfter eller dog med nogen Hjælp kan tilvejebringe de nødvendige Baner. Men der er meget god Mening i, at man anlægger Statsbaner i de jyske Hedeegne, hvor de ikke selv kunne skaffe Midler til Veje. Jeg skal nævne et Par saadanne, hvor man ogsaa har gjort det. Maa jeg nævne den jyske Vestbane fra Esbjerg til Struer. Ærede Medlemmer, som kunne huske Forholdene for en Menneskealder siden, da denne Bane blev anlagt, ville vistnok erindre, at man sagde den Gang: den Bane kan jo ikke en Gang bære sin Drift, det vil være rent Tab, Ødelæggelse osv. Man talte den Gang i endnu højere Toner om den Bane, end man nu gør om Silkeborg—Bramminge-Banen; om den siger

man jo ligeledes, at den slet ikke kan forrente sig og end ikke kan betale sin Drift. Men naar man saa sammenligner de nuværende Forhold paa den jyske Vestkyst med Forholdene, som de vare for en Menneskealder siden, vil man finde en levende Trafik paa denne Bane, en Mangfoldighed af Ekstratog og Godstog, der løbe i forskellige Retninger, og som vidne om, at denne Bane ganske sikkert giver et godt Resultat for Statskassen, for ikke at tale om, at den giver et glimrende Resultat for den paagældende Egn. Den, der har levet i Vestjylland for 30 Aar tilbage, vil vide, hvilken umaadelig Forskel der er paa Egnen den Gang og nu. De fleste af de Mennesker, der nu rejse gennem Vestjylland, og som ikke kende videre til tidligere Forhold, ville jo sige: Det er dog en dejlig frugtbare Egn. Man ser da ogsaa frugtbare Marker og dejlige Afgrøder paa Steder, hvor der for en Menneskealder tilbage var gold og nøgen Hede. Jeg skulde tro, at det var værd at sætte Penge i, og jeg skulde tro, det var et rigtig godt Princip, om Statskassen gjorde noget mere paa samme Vis. Medlemmerne af den store Jernbanekommission, der sidst var nedsat, begyndte deres Arbejde med at rejse 3 Dage ovre i de jyske Heder, og jeg tror, at den Følelse, vi fik under denne 3 Dages Rejse, var, at her er Nr. 1, her er det Sted, hvor vi først og fremmest skulle ofre vore Penge, og som først maa have Lov til at komme i Betragtning. Ved at se al den Flid og Nøjsomhed, og hvad der udrettedes i disse Egne, sagde vi til os selv: De skulle hjælpes først og fremmest. Jeg tror, at det var den almindelige Følelse den Gang, at disse Egne skulde hjælpes saaledes, at de fik $\frac{3}{4}$ i Tilskud af Statskassen til Anlæg af Privatbaner, saaledes som vi gjorde ved Fjerritslev-Banen. Jeg tror, det var den — ja enstemmige tør jeg ikke sige, men dog gennemgaaende Følelse hos Kommissionens Medlemmer til at begynde med. Siden hen, til syvende og sidst, indskrænkedes Tilskuddet saa til Halvdelen, men rigtignok under Henvisning til en Bemærkning, som Kommissionen gjorde i Betænkningen, og som jeg gerne vilde henlede det høje Tings Opmærksomhed paa. Det var under denne Forudsætning, at jeg gik med til dette Forslag at opstille som almindelig Regel: Halvdelen i Statstilskud imod, at der tages Hensyn til de mindre stærkt befolkede og fattige Egne. Jeg skal med den højtærede Formands Tilladelse oplæse nogle Linier